

Szerk. az olvasóhoz

Ha negyedévente is, nem könnyű a szerk.-nek valami eredetien új gondolattal felvezetnie az egyre nagyobb energiákkal összerakott folyóiratszámot. (A felfokozott energiafüggőséget az váltja ki, hogy szerzőink, sőt: olvasóink java lassan – a mi nekrológ-fejféinkkel is regisztráltak – elköltöztek olyan közegbe, ahonnan nem tudnak kommunikálni velünk, s főképp nem számunkra beküldött írásokkal. A folyóirat egy-egy karakteresen meghatározott nemzedékekhez kötődő műfaj, ha tündöklő példánk: a *Nyugat* ez alól a szabályt erősítő kivételt is képezett e törvényszerűség alól.)

Ettől lehetne még újdonságokkal dobálózni – például egy-egy, az aktuális számban megpendített vagy kitárgyalt témához kapcsolódva. (Azért *all after all*, hitünk szerint ez a számunk is kínál ilyen kapaszkodókat.)

Az egyhangúságot az a generálszóz-szó-rez jelenti, ami előnti a szerzők és olvasók életét „e földön”. Ilyen volt a Covid fenyegetése, amely két évig meghatározta a mindennapiainkat. S most ilyen az évfordulóján a napokban túllendült háború. Ama ukrainai, de ami a Covidhoz hasonlóan globálisan a pórusokig befolyásolja a terepet – amit hagyományaink szerint szép kultúráváragokkal illene benépesítenünk.

Darab ideig persze lehetne úgy alakoskodni, hogy nincs háború – ilyen ma a budapesti (európai) utca képe; paradoxon voltát minden percben átérezzük –, de ez közegünkben felérne a hazugsággal. Különösen a holokauszt népe – „túlélő” vagy másod-harmad-sokadik generációja, egyre megy – részéről lenne ez bűnös szemlehungyás, hiszen a zsigereinkben él az apokalipszis lángjának közelsége, amely ismét körülöttünk nyaldos.

Ez a helyzet ugyan nem teszi mérlegre munkánk (létezésünk) eredményét, mert ezt a számlát nem mi állítjuk ki, de kételyeket ébreszt afelől, hogy igyekezetünk (szellemünk) hasznos -e, vagy egyáltalán: fönny maradhat-e. Ha másképp nem, humuszként – ami termő talajt biztosít valamilyen körvonalazhatatlan, de mégis biztos folytatásnak.

Van, lehet-e folytatás?

Olyan tanúszerpbe kényszerítettünk – kivételes pozíció –, amely előtt most fölremlik egy sok százéves hagyománylanc vége, más szóval: folytathatatlansága.

Kivételes szerep, megfigyelőpont. Noha sem a történelemben való különös behelyeztettség, sem annak a felismerése a lehető legkevesebb örömmel vagy elégedettséggel sem tölthet el.

Épp ellenkezőleg...

TARTALOMJEGYZÉK TABLE OF CONTENTS

- 2** Györe Balázs: Versek
Poems by Balázs Györe
- 4** Barbara Smitmans-Vajda: Jövő? Remény? Utópia vagy disztópia? (esszé)
Barbara Smitmans-Vajda: "Future? Hope? Utopia or dystopia? Thoughts on Helmut Fahrenbach's book *Wesen und Sinn der Hoffnung* [The essence and meaning of hope]" (Essay)
- 12** Vajda Misu 88. – Ujvárosi Emese: Születésnap köszöntő.
Czifra György: Hogyan nem lettem filozófus? Kőbányai János: Az egyedülmaradottság felelőssége
Vajda Misu 88. – Emese Ujvárosi: Congratulations. György Czifra: How I Never Became a Philosopher. János Kőbányai: The Weight of Being the Last One Standing
- 19** Bollobás Enikő: Ginsberg, a nélkülözhetetlen (esszé)
Enikő Bollobás: "Ginsberg, the Indispensable" (Essay)
- 26** Krulik Zoltán: Újévi történet. A szirénaőr (kisprózáék)
Zoltán Krulik: A New Year's Story. The Siren Guard (Short prose)
- 27** Jeszenszky Géza: Levelezésem Deák Istvánnal a magyar zsidóság tragédiájáról
Géza Jeszenszky: "My Correspondence with István Deák on the Tragedy of the Hungarian Jews"
- 37, 43** Csillik Kristóf: Versek
Poems by Kristóf Csillik
- 38** Karády Viktor: Zsidóság a magyar nemzetépítésben – Előszó a Kemény Istvánnal a múlt század 80-as éveiben franciául publikált tanulmány elé, amely kiegészítésekkel a közeljövőben könyvformában magyarul is megjelenik
Viktor Karády: "Jews in Hungarian Nation-building" – Preface essay to the study co-published in French with István Kemény in the 1980s, an updated, Hungarian version of which is to be published soon in book format.
- 44** Csunderlik Péter: Az 1919-es proletárdiktatúra kikiáltásának és bukásának értelmezései a Horthy-kori napilapokban (tanulmány)
Péter Csunderlik: "Interpretations of the Proclamation and Fall of the Proletarian Dictatorship of 1919 in Horthy-era Newspapers" (Study)
- 68** Hargittai Balázs – Hargittai István: Farkas László – egy magyar zsidó tudós rendkívüli életútja (tanulmány)
Balázs Hargittai – István Hargittai: "László Farkas – the Extraordinary Career of a Hungarian Jewish Scientist" (Study)
- 72** Novák Attila: Egyszemélyes többség. A Salom Békecsoport, avagy zsidó ellenzéki hang a Kádár-kor végének Magyarországon (1983–1989) (tanulmány)
Attila Novák: "One-person Majority. The Salom Peace Group, or a Jewish Opposition Voice in Hungary at the End of the Kádár Era (1983–1989)" (Study)
- 85** Dalos György: Ágyvrajárók (regényrészlet)
György Dalos: Night-lodgers (Excerpt from the novel)
- 90** Geréb Anna: Bauer Ervin, a reneszánsz ember (életút-tanulmány)
Anna Geréb: "Ervin Bauer, the Renaissance Man" (Career study)
- 102** Hidvégi Máté: A Bauer-elv és a Gánti-princípium (tanulmány)
Máté Hidvégi: "The Bauer Principle and the Gánti Principium" (Study)
- 105** Huszár Ágnes: Egy városképformáló mester – recenzió Gottdank Tibor Vidor Emil építészről szóló könyvéről
Huszár Ágnes: "A Master of Shaping Cityscapes" – Review of Tibor Gottdank's book on architect Emil Vidor
- 109** Olosz Levente: Újabb torzítások Kasztner körül – recenzió Paul Bogdanor: *Kasztner's Crime* és Daniel Brand: *Trapped by Evil and Deceit: The Story of Hansi and Joel Brand* című könyveiről.
Levente Olosz: "New Distortions Around Kasztner" – Review of the books Paul Bogdanor: *Kasztner's Crime* and Daniel Brand: *Trapped by Evil and Deceit: The Story of Hansi and Joel Brand*
- 115** Péntek Orsolya: Kiállítás-napló. Zsidó festők önarcképei. A budapesti Greco-képek nyomában (miniesszék)
Orsolya Péntek: Exhibition Journal. "Self-portraits of Jewish Painters" "Greco's Paintings in Budapest" (Mini-essays)
- 123** Féner Tamás: Keserű gyökerek. Horváth Éva kiállítása elé.
Tamás Féner: Bitter Roots. Opening speech of the exhibition of Éva Horvát
- 126** Figyelő
Observer

